

Lengte

13 km

Start- en eindpunt

camping Breehees
Breehees 6
5051 DD Goirle

Openbaar vervoer

Arriva Lijn 2 Tilburg - Goirle naar Bushalte Dorpstraat. Nu overstappen op Buurtbus Arriva Lijn 295 naar Bushalte Bergstraat. Door Kerklaantje 200 meter naar instap op de route bij KNP2.

Parkeren

Parkeerplaats Camping Breehees, Breehees 6, 5051 DD Goirle

Horeca

Camping Breehees, Breehees 6, 5051 DD Goirle

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

23-04-2025

Hart van Brabant

Deze rondwandeling voert ons aan de zuidzijde van Goirle door het aangrenzende noordelijk gelegen deel van het uitgestrekte Landgoed Gorp en Roovert. Dit is een bosrijke gebied met cultuurgronden, heide en vennen. De route start vanaf Camping Breehees in het buurtschap Breehees en volgt de meanderende waterloop van de Roovertsche Leij naar Goirle. Langs de Nieuwe Leij wandelen we door het waterberging- en natuurontwikkelingsgebied De Vosreyt om vervolgens over het trambaantje langs het verborgen verleden van Goirle de route te volgen. De route gaat langs het oude zwembad, het voormalig voetbalveld van VOAB met de oude oorlogsbunker. We passeren de restanten van de voormalige waterzuivering op weg naar het Bankven, het Goirlese schaatsven. Over de Beekse Heide en het gebied van de Witte Duinen gaat de route naar het Nestven. Hier steken we door in de richting van de afgeschermd vennen Biesbosch, Haneven en Koude Water om opnieuw in het beekdal van de Roovertsche te komen. Langs deze waterloop keren we terug naar het buurtschap Breehees.

De rondwandeling verloopt voor een deel via de knooppunten van Wandelroutenetwerk VisitBrabant: Camping Breehees - 02 ..... 98 ..... 97 ..... 96 ..... 95 - 94 - 67 - 65 - Camping Breehees. Deze knooppunten zijn herkenningspunten onderweg. Het gebruik van kaart en GPS zijn dus noodzakelijk!

Routebeschrijving

1 Deze rondwandeling start vanaf de parkeerplaats bij Camping Breehees aan de Eerste Schoor. We gaan op weg vanaf deze camping door het buitengebied van het buurtschap Breehees. Hier in het buitengebied van Breehees is op 25 mei 1944 de Avro Lancaster MK III ND526 LQ-M van het 405 Squadron Pathfinder Force RCAF (1) gecrasht. We volgen de Eerste Schoor in westelijke richting tot we aan het bruggetje over de Rooversche Leij (2) komen, waar de groengele markering van het wandelroutenetwerk naar rechts verwijst. Langs het hek volgen we het grasbaantje op de oever het beekdal van de Rooversche Leij. We volgen de kronkelende waterloop, passeren een draaihekje en wandelen langs het bosje scherp naar rechts tot we bij weer een draaihekje op het asfalt van Breehees staan. Hier gaat de route linksaf. We negeren de brede zandweg aan de linkerzijde en wandelen tot aan de scherpe bocht naar links. Hier gaat bij de woning 't Biediefke (Koolmees in het dialect) Breehees over in de Molendijk met links het vrij liggend onverhard wandelpad. We blijven dit pad langs de Molendijk volgen tot we aan het bruggetje over de Nieuwe Leij komen net voorbij de plek waar de Rooversche Leij in de Nieuwe Leij is samen gevloeid. Op deze plek heeft ooit de Goirlese watermolen (3) gestaan. Voor het bruggetje worden we door de groengele routemarkering naar rechts afgeleid op de oever van de Nieuwe Leij. Kijkend over de Nieuwe Leij hebben we zicht op de villa's die tot aan oeverrand gebouwd zijn! Langs het vennetje bereiken KNP2 bij het volgende bruggetje aan het einde van het Kerklaantje. Over dit bomenlaantje De Vossenrijten richting Hilvarenbeek liep ooit de Stoomtramlijn Tilburg - Goirle - Hilvarenbeek - Esbeek (4). Het enige wat zichtbaar gebleven is en herinnert aan deze tramlijn is het rood-witte Andreaskruis net voor het bruggetje aan de kant van het Kerklaantje.

2 Onze route steekt het voormalige trambaantje bij KNP2 recht over en volgt het oeverpad langs de Nieuwe Leij. We komen voorbij aan het infopaneel van waterberging- en natuurontwikkelingsgebied De Vosreyt. Naar rechts gaat de route door dit

natuurgebiedje en met de bocht mee staan we opnieuw op het trambaantje De Vossenrijten. De route gaat linksaf tot in de flauwe bocht bij KNP99. We wandelen rechtsaf richting KNP98 en zien hier meteen aan de linkerkant de restanten van wat eens het oude en eerste zwembad (6) van Goirle is geweest. Voorbij het oude zwembad gaat het zandpad met de bocht naar links en we komen aan een akker, waar de Goirlese voetbalvereniging VOAB (Van Onder Af Beginnen) van 1941 tot 1958 op een voetbalveld van de Textielfabrikant Van Puijenbroek gespeeld heeft. Als kleedkamer dient een oude oorlogsbunker, waar de familie een tijdje kostbare spullen uit het ouderlijk huis Huize Anna opgeborgen heeft. Hij staat er nog steeds, maar is wel gedempt! Dan komen we aan een gemetselde stenen goot, de overblijfselen van de historische waterzuivering. Het gebied gaat over in het Landgoed Gorp & Roovert (7). Op de kruising van bospaden houden we de groengele markering van het wandelroutenetwerk aan naar rechts. We zijn hier op het westelijk deel van de Beekse Heide. Met een kronkel door het bos komen we aan een klinkerweg, die we oversteken en langs de bosrand bereiken we op de T-splitsing een bomenlaantje. Linksaf gaat de route tot aan de bosrand, waar we rechtsaf het smalle pad tussen de rododendrons door kiezen, dat ons tot aan de oever van het Bankven (6) brengt. Links bij de zitbank staat een infopaneel. We wandelen rechtuit zuidwaarts tot we op een brede bospad uitkomen. De route gaat linksaf tot we aan KNP98 staan.

3 Bij KNP98 wandelen we rechtdoor en steken even verderop het klinkerweggetje over. We vervolgen de brede zandweg. We komen langs een groot open landbouwgebied en slaan bij de bosrand rechtsaf langs de akker tot op de T-splitsing. Naar links volgen we het bospad tot aan de eerste afslag rechts. We zijn hier in het bosgebied van de Beeksche Heide, dat als Vosrijten op de topokaart staat vermeld. Rechtsaf en dan linksaf volgen we het bospad door het bos van De Witte Duinen. In een periode van werkloosheid heeft de Gemeente Hilvarenbeek, bij wijze van werkverschaffing, de

hier oorspronkelijk gelegen zandverstuiving geëgaliseerd en met dennen beplant, waardoor een uniek stuk natuurschoon definitief verloren is gegaan. Alleen de naam is gebleven! Uit het bos komend hebben we een wijds uitzicht over het open terrein van de Huisvennen. De route gaat even naar rechts tot aan KNP 97, waar we voor het schuurtje linksaf door het akkerlandschap richting KNP11 wandelen. Aangekomen bij de bosrand wandelen we rechtsaf tot aan het bankje.

4 Voor de bank gaat de route het bos in. Met de bocht naar rechts wandelen we langs het Nestven, dat weer hersteld is, nadat het een tijd als landbouwgrond in gebruik is geweest. We wandelen op dit bospad rechtdoor en negeren alle zijpaden. We komen door een open kwadrant in het bosgebied, dat als natuurgebiedje is ingericht. Aangekomen op de T-splitsing met een brede zandweg gaat de route naar rechts langs het prikkeldraad, dat ons scheidt van een parallel verlopend pad. We wandelen deze brede zandweg bijna helemaal uit (ca. 1200 meter) en slaan er net voor de bocht naar rechts daar linksaf door het bospaadje tot we bij KNP96 op de klinkerweg van Goirle naar Gorp met vrij liggend wandel- en fietspad uitkomen. We gaan linksaf langs het open

landbouwgebied, dat als De Noordpaal op de topokaart staat vermeld. Aangekomen aan de bosrand gaat de gemarkeerde route rechtsaf met rechts De Noordpaal en links het Noordbosch.

5 Op de kruising met bospaden slaan we linksaf tot aan de berm paal, die naar rechts verwijst. Een diepe sloot leidt ons langs het vennengebied Koude Water, Haneven en Biesbosch ven. Het Haneven is vanaf deze zijde nauwelijks zichtbaar door de moerassige grasvegetatie en bomen en is niet toegankelijk. We volgen de bocht naar links langs een vennetje en slaan dan rechtsaf naar KNP95. Rechttuit over de kruising volgen we een stukje ven het Brabants Vennenpad tot KNP94. We komen hier weer in het beekdal van de Rooversche Leij! Vanaf KNP94 voert het laatste traject van deze rondwandeling ons rechtsaf. Op de oever van de meanderende Rooversche Leij wandelen we noordwaarts tot we bij KNP67 het bos verlaten en zicht krijgen op het open landschap met het buurtschap Breehees. Naar rechts komen we op de kruising, waar we linksaf door Breehees wandelen tot aan KNP65 op de afslag links naar Camping Breehees. Over de Eerste Schoor bereiken we na 200 meter het eindpunt: Camping Breehees, waar ze de rondwandeling zijn gestart!

Omgevingsinformatie

1 - Vliegtuigcrashes Breehees 25 mei 1944.

In het buitengebied van Breehees is op 25 mei 1944 om 2.48 uur de Avro Lancaster MK III ND526 LQ-M van het 405 Squadron Pathfinder Force RCAF gecrasht. De 8-koppige bemanning bestaat uit: Pilot Squadron Leader Gordon Bennett DSO DFC RCAF J/15248, 2e Pilot Flight Sergeant John Ieuan Rees RAF 1381572, Flight Engineer Flight Lieutenant Eli Baker RCAF J/14781, Navigator Pilot Officer Frederick Charles Davies RCAF 85093, Bommenrichter Flying Officer Stanley Alan Walker RAF 152654, Radiotelegrafist Flight Sergeant Alma Rodgers DFM RAF 1064159, Mid-Upper Gunner Warrant Officer Class II W V Joel RCAF R/180404, Rear Gunner Warrant Officer Class II J H Frame RCAF R/167560. De bommenwerper is met een 9-koppige bemanning 25 mei 1944 om 00.25 uur opgestegen van de RAF vliegbasis Gransden Lodge Cambridgeshire voor een bombardement op het station Westbahnhof in Aken in Duitsland. Op weg naar huis wordt het toestel neergeschoten door nachtjagerpiloot Oberleutnant Wilhelm Henseler van het 1.NJG 1, die vanaf vliegveld Venlo met een Heinkel He 219 A-0 vloog. Pilot Squadron Leader Gordon Bennett, die zelf wacht met springen zodat zijn bemanning het vliegtuig kan verlaten, is de enige, die de crash niet overleeft en in Goirle wordt begraven en later is herbegraven op de Canadese Oorlogsbegraafplaats in Bergen-Op-Zoom. De overige bemanningsleden worden door de Duitsers krijgsgevangen gemaakt of weten te ontsnappen. Zij overleven WOII.

2 - Roovertsche Leij

De Roovertsche Leij of Aa is een beek, die in de Nederlands-Belgische grensregio ten zuidoosten van Poppel ontstaat uit de samenvloeiing van de Heesdijkse Loop en de Straatloop. Het riviertje stroomt vandaar langs het natuurreservaat Tulderse Beemden om dan bij Grenspaal 209 de Belgisch Nederlandse grens te passeren. Hier zoekt het stroompje over een lengte van 5 km meanderend zijn weg door het Landgoed Gorp en Roovert om iets ten zuiden van Goirle samen te vloeien met de Poppelse Leij tot de Nieuwe Leij. De Roovertsche Leij is weinig vergraven en slingert nog geheel natuurlijk door het bos. Vooral het bosgebied op het eerste traject na de grens behoort tot de meest waardevolle broekbossen van Midden-Brabant. Hier komen plaatselijk door de natte bosvegetaties onder meer het moerasviooltje en veenmossen voor.

3 - De Goirlese Watermolen

Deze watermolen op de Nieuwe Leij, ook wel bekend als de Molen van De Visscher, heeft aan de huidige Watermolenstraat gelegen, maar is in 1917 gesloopt. Hij wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde van 1331 en de oudste bekende molenaar is 'Aert die molner', die wordt genoemd in 1430. Van 1473 tot 1533 is de koren- en oliemolen in handen van de familie Bac, een adellijk geslacht uit Goirle. Daarna was de molen tot de Franse Tijd meestal in het bezit van de Heren van Goirle en Tilburg. Als eind 18e eeuw de Heerlijkheden van de Heren van Goirle en Tilburg worden opgeheven, komt de watermolen in bezit van de Goirlese familie De Visscher, die ook de windmolen van Goirle bestiert en de watermolen op de Nieuwe Leij als reserve voor windstille dagen inzet. Gerardus Benedictus de Visscher is de laatste eigenaar die de molen bemalen heeft. Op 28 januari 1903 verkoopt hij het complex aan zijn schuldeiser, Johannes Botermans, steenbakker te Gilze. De molengebouwen blijven nog jarenlang staan, maar worden in 1911 ingericht als magazijn. Als textielfabrikant Eduard van Puijbroek de nieuwe eigenaar wordt in 1917, laat hij de voormalige watermolen slopen. De twee molenwielen, het stuw wiel en het spuiwiel, zijn nog lang te zien, maar als Nieuwe Leij wordt rechtgetrokken, is er op de plaats waar vroeger de watermolen gestaan heeft geen spoor meer overgebleven.

4 - Stoomtram Tilburg - Goirle - Hilvarenbeek - Esbeek

In 1891 zijn er in Goirle plannen voor een paardentramlijn naar Tilburg, maar door financieringsproblemen gaat de aanleg niet door. En als in 1898 in Hilvarenbeek onderhandelingen met Tramwegmaatschappij De Meierij voor een verbinding tussen Tilburg en Hilvarenbeek op niets uitlopen, worden deze plannen overgenomen door de Hollandsche Buurtspoorwegen, gevestigd in Brussel onder de Franse naam 'Vicinaux Hollandais'. Zij wil een stoomtramlijn vanuit Tilburg, via Goirle en Hilvarenbeek naar de Belgische grens laten lopen, waar aangesloten kan worden op de lijn via Weelde en Ravels naar Turnhout. De stoomtramlijn van Tilburg via Goirle naar Hilvarenbeek en Esbeek wordt op 23 september 1907 geopend. Op 1 mei 1909 volgt het deel van Esbeek naar Poppel. In de jaren 1914-1918, tijdens WO I, kan de tram niet naar België, want na Esbeek is de grens door de Duitse bezetters van België hermetisch afgesloten met het dodendraad. Rond 1930 is de stoomtram verouderd en ondervinden de Hollandsche Buurtspoorwegen steeds meer concurrentie van de snellere autobussen en vrachtwagens, die niet gebonden zijn aan het spoor. In 1934 fuseren de zes Brabantse tramwegmaatschappijen met financiële steun van de provincie en het rijk tot de Brabantse Buurtspoorwegen en Autodiensten, de BBA. De tramlijn van Tilburg naar de grens wordt op 15 september 1935 opgeheven en de bussen van de BBA nemen het openbaar vervoer over. De Belgische lijn Poppel - Turnhout, die aansluit op het landelijke Belgische spoornetwerk blijft in bedrijf tot 1948.

5 - Landgoed Gorp en Roovert

Gorp en Roovert is een particulier landgoed dat in 1920 deels en in 1939 bijna helemaal eigendom wordt van textielfabrikant Eduard Joseph van Puijbroek (1879-1948) uit Goirle. Het heeft een oppervlakte van bijna 1200 ha, waarvan ongeveer 800 ha bos en 370 ha landbouwgrond. Al in de 13e

eeuw wordt dit gebied in cultuur gebracht en als leengoed uitgegeven door de Hertogen van Brabant. Deze oude ontginningen met de omringende bossen en woeste gronden zijn belangrijk geweest voor het ontstaan en uitbreiding van het landgoed en het komt in de loop der tijd steeds meer in één hand. In 1868 komt het landgoed in bezit van de adellijke Spaanse familie Zerezo de Tejade. Doordat de gemeente Hilvarenbeek geld nodig heeft, kan Baron Eugène François Joseph Zerezo de Tejade (1824-1887) het landgoed uitbreiden met de aankoop van gemeenschappelijke gronden, die na de Franse Tijd eigendom zijn geworden van de gemeente. In 1894 komt het landgoed opnieuw onder de hamer en gaat over in handen van belastinginspecteur Wilhelmus Jan Hubert van Beusekom (1855-1939) en notaris Emile Huijsmans (1850-1920). In 1920 verkoopt de weduwe Huijsmans haar gebied Rooverth aan Eduard van Puijenbroek en in 1939 wordt het grootste gedeelte van Gorp gekocht van de familie van Beusekom. Het resterende gedeelte van Gorp gaat in de zestiger jaren over naar de Het Brabants Landschap.

6 - Oude zwembad

Het zwembad is in opdracht van textielabrikant Eduard van Puijenbroek aangelegd in 1933. Het was gelegen buiten de bebouwde kom op grond van Van Puijenbroek langs de Trambaan in de Vosserrijten. De kosten bedroegen 1927.022,46. De opening was op 10 juli 1933 en de toegangsprijs was 5 cent voor kinderen tot 13 jaar en 10 cent voor iedereen daarboven. Jongens en meisjes mochten niet tegelijk zwemmen! In 1959 werd dit zwembad gesloten, toen een geheel nieuw zwembad aan de Fabrieksstraat in gebruik werd genomen. Na de sluiting raakt dit zwembad snel in verval, maar in het bos zie je nog altijd duidelijk herkenbare restanten zoals de springplank, het bassin en de kleedhokjes.

7 - Het Bankven

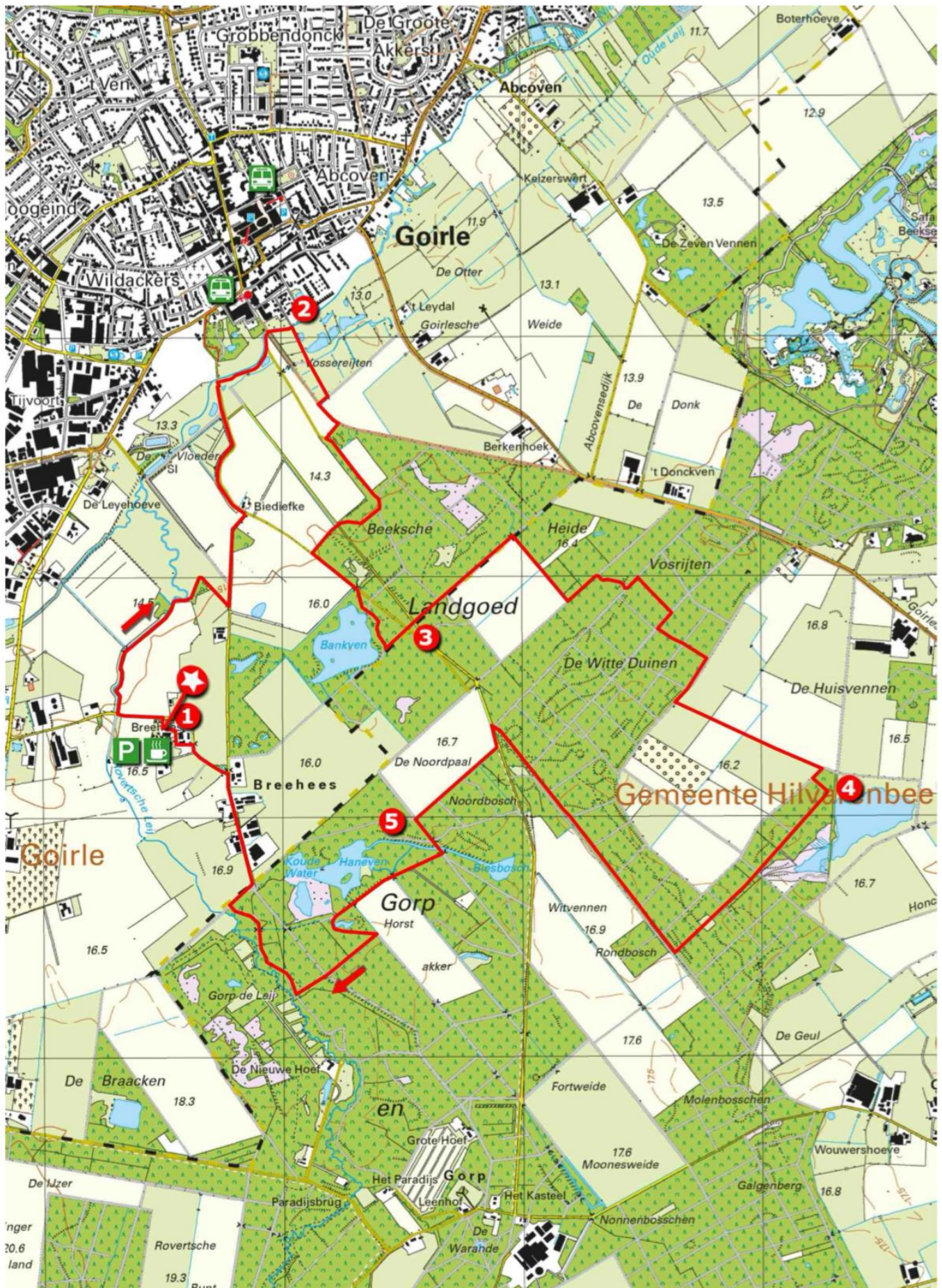
Het Bankven is een van de vele vennen, gelegen in het natuurgebied Gorp en Rooverth, die alom bekend is in Goirle en omstreken. Het ven is ontstaan door de ontginning van turf en de naam heeft betrekking op een kleibank, die zich in de diepte onder het ven bevindt. Hier groeien planten die kenmerkend zijn voor deze omgeving, zoals grote lisdodde, wederik, wolfspoot, moeraswalstro, oeverkruid en pilvaren. Het Bankven heeft vooral naam gekregen als ijsbaan van de 'Goirlesche Ijsclub 't Bankven', die in 1919 is opgericht door promotor Janson, die werkzaam is bij de firma H. van Puijenbroek. Als oudste sportvereniging van Goirle heeft de ijsclub zich als doel gesteld het recreatief schaatsen mogelijk te maken en te bevorderen, als het Bankven dichtgevroren ligt. Zo hebben generaties Goirlenaren op dit 5 hectare groot Bankven schaatsen geleerd en zij weer het schaatsen aan hun kinderen of kleinkinderen. In 1925 worden er de eerste wedstrijden gehouden die bestaan uit: ringsteken, stoelrijden, hardrijden en balrijden. Als de temperatuur het vriespunt nadert. Mobiliseert de Ijsclub 't Bankven en haar leden en vrijwilligers om een mooie en stevige ijsvloer van zwart ijs te realiseren. Indien nodig wordt ook het ijs gebaad door middel van een machinaal aangedreven ijsveger.

8 - Vennengebied Koude Water, Haneven, Biesbosch

Dit ten zuidoosten van het buurtschap gelegen 3 vennen zijn gelegen in een omsloten bosperceel met een moerassige vegetatie en bomen. Het perceel heeft potentie zich te ontwikkelen naar vochtige heide met een hoge ecologische waarde. Door het deels dempen en verondiepen van de huidige watergang van Koude Water naar de beek wordt minder water afgevoerd en treedt vernatting op in de percelen ten zuidwesten van de vennen. Aanvullend worden hier door landgoedeigenaar Van Puijenbroek beheersmatig een dunning van het bomenbestand uitgevoerd. Hierdoor wordt verdroging verminderd en kan zich heidevegetatie ontwikkelen.

De Goirlese Vennen Route, 13 km

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen